

Aangeraakt

Colofon

ISBN: 978 94 6365 341 1

1e druk 2021

© 2021, Linda Beukeboom

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Foto's omslag: A. Dübendorfer en K. Kerkhof

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Aangeraakt

Linda Beukeboom

Voor Andreas

De mens is vrij, maar hij vindt zijn beperking in zijn eigen vrijheid.
- Simone de Beauvoir -

Proloog

Het stationsgebouw staat er nog zoals ik het mij herinner. Een oud gebouw zonder al te veel opsmuk. Ervoor is een plein gekomen, dat nieuw is. Ik heb hier afgesproken met Carlijn. Als ik om me heen kijk, zie ik haar zwarte Audi al staan. Snel stap ik in. We omarmen elkaar. Carlijn steekt meteen van wal.

‘Eindelijk, terug in onze stad.’

‘Wat gaan we doen?’

‘Laten we eerst op zoek gaan naar onze oude buurt,’ stelt ze voor.

‘Ik vind het best.’ Ik ben nerveus, hier liggen zoveel herinneringen aan onze studietijd.

Ik zie twee meisjes lopen met een schooltas in hun hand en denk aan vroeger. Die meisjes lijken nog zo jong, maar dat waren wij ook. Ik was achttien toen ik hier kwam studeren. Een kind nog, maar dat voelde ik mij niet. Maar ik was ook niet volwassen. Ik zat ertussenin en voelde me vooral heel erg onzeker. Ondanks die onzekerheid geloofde ik in een gelukkige toekomst, met een baan als fysiotherapeut en een fijne relatie. Na mijn studie was dat geluksgevoel verdwenen, mijn verwachting van mijn toekomst was volkomen anders geworden.

Als we onze wijk naderen, gaat Carlijn langzamer rijden. Ik kijk uit het raampje en probeer de straatnaambordjes te lezen. Algauw vinden we onze oude straat. We stappen uit de auto en na enig zoeken komen we erachter dat de flat er niet meer staat. Er is nu laagbouw met kleine identieke huisjes op een rij. Allemaal met een postzegeltuintje ervoor, dat veel mensen hebben omgetoverd tot een vierkant tegelvlak.

We herkennen eigenlijk niets meer, behalve de vijver en het parkje dat vroeger achter de flat lag. Die zijn er nog.

‘Weet je nog, dat gekwaak van de kikkers in die vijver? Wat een vreselijk lawaai was dat.’ Carlijn loopt voorop en ik volg haar op de voet.

Plotseling zie ik hem staan. De grote boom met zijn dikke takken. Vanuit mijn kamer kon ik hem zien. Hij krijgt al nieuwe blaadjes en die bewegen zachtjes in de wind. Onaangetast en stevig geworteld in de grond, als een rots in de branding.

‘Dan rijden we nu naar de school, ik ben zo benieuwd of die er nog staat,’ stelt Carlijn voor.

‘Ik denk het niet, het was toen al zo’n oud gebouw.’ We lopen terug naar de auto en stappen in. Eigenlijk hoop ik dat de school er niet meer is. Ik voel mijn spanning oplopen. Maar na wat rondrijden en zoeken doemt hij toch opeens voor mijn ogen op. Met de bruine stenen, de rode dakpannen en de witte raamkozijnen. Ik zie het trapje naar de ingang en de grote groene deur. Alles lijkt nog hetzelfde. Ook de parkeerplaats is er nog, waar Van Dam altijd zijn goudgele Mercedes parkeerde. Mijn adem staat even stil. Ik voel me misselijk worden. We stappen uit de auto en lopen naar het gebouw toe. Er staat een bord bij de ingang waarop we lezen dat onze oude school tegenwoordig een dagopvang is voor mensen met een handicap. De deur is op slot.

‘Ik zou weleens binnen willen kijken, jij ook?’ vraagt Carlijn. Daar heb ik eigenlijk geen behoefte aan, maar ik wil haar niet teleurstellen.

‘Tja, ik weet het niet.’ Ik twijfel en voel mijn benen trillen. ‘Nou, oké dan. Zullen we aanbellen?’ Mijn nieuwsgierigheid wint het van mijn angst. Dat hier alles nog zo hetzelfde is, had ik niet verwacht. Carlijn drukt op de bel

naast de voordeur. Een jonge vrouw met rood haar en een vriendelijk gezicht laat ons binnen nadat we haar hebben uitgelegd waarvoor we komen. Even later lopen we door de gangen die zoveel smaller lijken dan vroeger en ook de lokalen zijn kleiner dan ik mij herinner.

‘Jeetje, kijk die tegels aan de wand, alles is nog net als vroeger,’ roept Carlijn.

‘Je hebt gelijk,’ stamel ik. In mijn herinnering zie ik Van Dam weer staan in de hal. Hij, die zoveel ruimte innam in mijn leven van toen en nog steeds zijn ruimte opeist. Ondanks dat hij allang dood moet zijn. Mijn maag komt in opstand. Ik wil naar buiten, maar kan hem niet passeren zonder dat hij mij zal gaan aanraken . . . Het zweet breekt me uit en ik merk dat mijn hele lichaam begint te trillen.

‘Anna, wat is er, je ziet zo bleek.’ Carlijn kijkt me bezorgd aan.

‘Ik voel me niet zo goed. Zullen we verdergaan? Ik heb genoeg gezien.’ Ik loop snel naar buiten en gelukkig volgt Carlijn me in mijn kielzog. Als we bij de auto staan tril ik nog steeds, alsof de winter plotseling is ingevallen. Maar het is echt niet kouder geworden dan het zo-even was. We stappen gauw in en Carlijn rijdt terug naar het centrum. Ze heeft wel zin in een lunch, het is tenslotte al halftwee.

In de auto vraagt ze waarom ik zo nerveus ben. Ik vertel haar dat ik na al die jaren niet verwachtte dat mijn geschiedenis mij nog zo zou aangrijpen. Ik heb Carlijn nooit echt verteld wat er is voorgevallen tussen mij en Van Dam. Ze kent alleen de oppervlakkige versie van mijn verhaal. De waarheid heb ik nooit verteld.

‘Misschien moet je therapie gaan zoeken als je er nu nog steeds zoveel last van hebt.’

‘Ik weet het niet, misschien wel. Maar het is al zo lang

geleden, ik baal hier ontzettend van.' Wat moet ik verder zeggen?

'Dat kan ik me voorstellen. Mijn levensmotto is schouder eronder en doorgaan. Mij heeft het geholpen, ik sta in mijn kracht en dat probeer ik ook uit te stralen. Met zwakte kom je nergens.' Carlijn krijgt een verbeterd trek op haar gezicht. Ik probeer mij te vermannen en wissel snel van onderwerp.

We arriveren in het centrum van de stad en besluiten de auto te parkeren in een parkeergarage. Carlijn stuurt haar auto met gemak door de smalle gangen. Ik benijd haar, zelf ben ik geen held achter het stuur.

We vinden een restaurantje waar het rustig is. De rest van de middag verloopt als in een waas. Carlijn en ik praten over haar leven. Ik ben blij mijn aandacht op haar te kunnen richten. Het leidt mijn gedachten af, die mij continu willen terugtrekken naar iets waar ik niet aan wil denken.

Nadat we uitgebreid geluncht hebben, lopen we nog een rondje door de stad. Ik ben blij als ik twee uur later in de trein zit naar huis. Het was leuk geweest Carlijn weer te zien en te spreken, maar ik baal dat ik mij zo uit het veld heb laten slaan door het bezoekje aan die oude school.

Had ik erover moeten praten? Misschien was het een kans geweest, we zijn zoveel ouder nu. Maar ik blokkeerde, zoals altijd wanneer ik aan Van Dam denk. Zal dat ooit veranderen?

Hoofdstuk 1

Er hing een loodgrijze lucht boven Zwolle. De harde wind deed regendruppels tegen de ramen van het oude gebouw kletsen. De grote takken van de hoge treurwilg, die voor het lokaal op het plein stond, zwiepten heen en weer. Een losse kabel die uit het dak van het gebouw stak, bewoog in hetzelfde ritme. Binnen in het lokaal waren de lichten aan, hoewel het nog maar vroeg in de middag was. Nog niet eens twee uur. Geïrriteerd realiseerde ik me dat ik weer op de klok had gekeken. Die hing pontificaal boven de deur. Een zwarte ronde klok met witte wijzers. Een lelijk ding zonder fratsen.

Het zou beter zijn om op te letten, maar mijn blik werd opnieuw naar buiten getrokken. Het raam was wazig.

Wat had ik vaak tegen de wind gevochten op de ijsbaan waar ik iedere dag trainde. Het ene stuk tegen de wind in, het andere stuk met de wind mee. Krachttraining en snelheidstraining.

Na deze les begon het weekend en ik kon niet wachten. Het was een lange week geweest en ik was toe aan een paar vrije dagen. Mijn klasgenoten waren luid aan het praten. Af en toe hoorde ik de zware stem van mijn leraar die zich in de discussie mengde. Ik had geen idee waar die over ging. Mijn gedachten waaiden weg.

Ik was terug op de ijsbaan en reed een wedstrijd over 1000 meter. Ik schaatste niet erg makkelijk en voelde mijn benen zwaar worden van vermoeidheid. Mijn tegenstandster kwam steeds dichterbij en het zou niet meer lang duren voor ze mij in zou halen. Maar gelukkig moest zij wisselen naar de buitenbocht en ik naar de binnenbocht. Ik zou

de rit kunnen winnen, want ik had nog wat reserves over voor een eindsprint. Het publiek had het in de gaten en hun aanmoedigingen klonken luid vanaf de tribunes. Ik versnelde het ritme van mijn slagen en kwam als eerste de bocht uit. Nu was de afstand tot de finishlijn nog maar 50 meter. Slechts een seconde zat er tussen mij en mijn tegenstandster. De laatste kracht die nog in mijn lichaam zat, perste ik eruit. Ik redde het, op het nippertje. Poeh, dat was echt kantje boord geweest. Ik zou nog harder moeten trainen om de volgende keer opnieuw mee te kunnen doen aan de top van het deelnemersveld, want mijn tegenstandsters werden alsmaar sterker. Ik had ze altijd met gemak kunnen verslaan, maar die tijd was voorbij. Ik zou harder moeten trainen, maar dat vond ik juist fijn. De ijsbaan was mijn thuis.

‘Anna? Anna, ben je nog bij ons?’ Ik schrok op en zag mijn lachende leraar met ferme passen op mij toelopen. Wat was het opeens warm en benauwd in het lokaal, het zweet brak me uit.

‘Anna, heb jij nog wat toe te voegen?’ vroeg hij met gemuseerde blik in zijn ogen.

‘Waarom?’ stamelde ik en ik keek hem onzeker aan. Hij ging voor het raam staan en belemmerde mijn uitzicht. Een grote forse man was hij, altijd gekleed in een keurig donkerblauw pak met een grijs overhemd en een stropdas. Zijn haar had hij achterovergekamd en op zijn spitse neus rustte een kleine ronde bril.

Mijn klasgenoten begonnen te lachen. Het bloed steeg naar mijn wangen. Ik wist dat ik dit keer de klos was. Studenten die niet meededen aan discussies werden vaak op hun nummer gezet. Hij week er niet voor terug om uitdagende vragen te stellen die soms tamelijk persoonlijk waren. Vorige week nog was Karin huilend de klas uitgerend.

Gelukkig werd ik gered door de bel, die luid en duidelijk het weekend aankondigde. Opgelucht slaakte ik een diepe zucht. Maar toen mijn klasgenoten opstonden en naar buiten liepen, liet hij mij niet gaan. Hij kwam voor mijn tafeltje staan en boog zich voorover naar mij toe. Ik had te vroeg gejuicht en zette mij schrap voor zijn commentaar.

‘Je deed niet mee aan de discussie, Anna, en dat was niet voor het eerst. De afgelopen tijd lijkt je de lessen niet echt interessant te vinden.’

‘Oh nee, dat is niet waar. Maar ik kan me slecht concentreren.’ Ik keek strak naar mijn tafeltje. Hij stond te dichtbij en ik durfde hem niet aan te kijken.

‘Je denkt liever aan mooie warme stranden en palmbomen. Dat kan ik je niet kwalijk nemen. Dit klimaat is bar,’ zei hij terwijl hij zich weer oprichtte en uit het raam naar buiten keek, waar het inmiddels goot.

‘Ik dacht aan de ijsbaan.’ Toen ik opkeek, zag ik dat hem dat verbaasde. Een denkrimpel verscheen op zijn voorhoofd.

‘Mijn hemel, de ijsbaan? Dat is nog kouder, wil je dan niet naar de zon?’

‘Nee, ik mis de ijsbaan, het schaatsen. Ik heb dat altijd gedaan,’ zei ik zacht.

‘Nu niet meer?’ Hij leek echt belangstelling te hebben.

‘Helaas niet. Ik ben geblesseerd geraakt en hier is geen ijsbaan jammer genoeg. Ik schaatste in Groningen.’ Ik begon hevig te slikken om het benauwde gevoel in mijn keel kwijt te raken.

‘Wat naar voor je. Ik kan zien dat je het mist.’ Een warme blik verscheen in zijn ogen. Ineens gleden de tranen over mijn wangen. Snel wreef ik ze uit mijn gezicht. Dit was echt niet de bedoeling. Ik had mij gewapend om een discussie met hem aan te gaan.

‘Zullen we een keertje praten? Andere leraren hebben mij ook al gezegd dat je een wat neerslachtige indruk maakt,’ stelde hij voor terwijl hij opnieuw een stapje dichterbij kwam.

‘Ik weet het niet, ik denk dat ...’ Ik was onzeker, hoe moest ik reageren? Hij kwam nu wel erg dichtbij staan. Ik vroeg mij af of het echt opviel dat ik de ijsbaan zo miste.

‘Je moet niet zo denken. Dat gepieker helpt je niet verder. Ik kom volgende week wel even bij je langs. Waar woon je?’

‘Oh, u wilt bij me thuis komen?’ Had ik hem goed verstaan?

‘Ja, dat doe ik graag. Dat is immers mijn taak. Ik kan je advies geven, als je dat wilt.’

‘Nou, graag.’ Ik gaf hem mijn adres en we spraken af dat hij zou langskomen.

Hij gaf psychologielessen op mijn opleiding voor fysiotherapie. Ik vond hem wel aardig maar had ook ontzag voor hem, zoals al mijn klasgenoten. Hij wist veel over mensen. Hij stelde vragen die ons aan het denken zetten over ons leven en over de vraag waarom we deze opleiding hadden gekozen. Een antwoord als: ‘Ik wil graag met mensen werken’ was voor hem niet genoeg. Hij wilde meer weten en rustte niet voordat hij alles had gehoord over de achtergrond van je keuze. Ik vond het moeilijk om mijn keuzes te beargumenteren. Ik was daar gewoon niet zo goed in. Maar ik was niet de enige. Veel van mijn klasgenoten haatten deze drammerigheid van hem.

Maar hij kon wel mooi vertellen. Boeiende verhalen, die te maken hadden met ons toekomstige beroep. Vaak zat ik vooraan in de klas en schreef ik alles op wat hij zei, woord voor woord. Ik wilde alles onthouden, want ik vond het superinteressant. Als ik geen fysiotherapie had gekozen, was

ik vast psychologie gaan studeren. Aan de Universiteit van Groningen. In Groningen was ook een opleiding voor fysiotherapie, maar voor die opleiding was ik uitgeloot. Daarom had ik moeten verhuizen naar Zwolle, waar ik wel was toegelaten.

‘Ga je nog wat leuks doen dit weekend?’

‘Ik weet het nog niet. Eh ... misschien ...?’ Ik voelde dat ik opnieuw begon te blozen.

‘Een beetje ontspanning is ook nodig in het leven van een serieuze studente, vergeet dat niet.’

‘Ik zal eraan denken.’ Zijn plotselinge belangstelling voelde ongemakkelijk, maar ik was ook een beetje gevlid. Dat juist hij mij wilde helpen, vond ik bijzonder. Hij was iemand in deze wereld. Met zijn grote en brede lichaam, dat mij imponeerde. Het leek alsof hij een soort van natuurlijk overwicht over zijn omgeving had. Als hij praatte, verscheen er altijd een streepje spuug tussen zijn lippen. Ik vond dat vies en probeerde er niet naar te kijken. Gerard was zijn voornaam, dat wist ik. Maar op school noemden leerlingen hun leraren niet bij de voornaam. Voor ons was hij de heer Van Dam. Sommige studenten zeiden soms ‘Spuugje’ als ze over hem praatten, maar dat vond ik een beetje te ver gaan. Hij was tenslotte onze leraar. Hij wenste mij een goed weekend en verliet het lokaal. Ik deed mijn boeken in mijn tas en trok mijn jas aan. Buiten regende het nog steeds keihard, het weekend was begonnen.

Hoofdstuk 2

Ik ben op weg naar de bibliotheek. Daar kom ik vaak, want ik houd van lezen. Regen en wind houden mij niet tegen om wekelijks een nieuwe stapel leesvoer op te halen. Ik duw hard op de trappers van mijn fiets om vooruit te komen. Dat is niet gemakkelijk, want er woedt een ware storm. Her en der liggen afgerukte takken op de weg. Mijn vingers klemmen zich om het stuur en zijn verkleumd. Het is al eind maart en de weersomstandigheden zijn nog steeds slecht. Dit jaar leek de winter op een lange herfst. Ik ben er zo langzamerhand echt klaar mee. Vorig jaar oktober werd het na een lange hete zomer opeens koud en nat. Het bos, waar ik elke dag mijn rondje hardloop, veranderde langzaam in een modderpoel. Vanaf morgen schijnt het beter te worden, volgens de weerman op het journaal. Ik hoop dat hij gelijk heeft.

Mijn telefoon gaat. Snel stap ik van mijn fiets en diep hem op uit mijn jaszak. Dit keer lukt het om op tijd te zijn voordat het riedeltje gestopt is, ondanks dat mijn vingers stijf zijn van de kou. Ik zie dat het Carlijn is. Dat is een verrassing. Carlijn is mijn oude huisgenote uit mijn studietijd. Het is een tijd geleden dat we elkaar hebben gesproken. Ik druk op de toets om het gesprek te accepteren en hoor haar enthousiaste stem.

‘Hoi Anna, met Carlijn. Hoe gaat het met je? Ik schaam me diep, ik heb zo lang niets van me laten horen.’

‘Ha, wat leuk dat je belt. Met mij gaat het goed. En met jou? We moeten nodig weer eens bijkletsen.’ Ik houd het toestel dicht bij mijn oor om haar te kunnen verstaan. De wind suist om me heen en dat maakt het gesprek lastig.

Carlijn vertelt dat ze me graag een keer wilt zien. Ze stelt

voor om samen naar het oude schoolgebouw te gaan om te kijken wat ervan over is. We spreken af dat we elkaar een paar dagen later ontmoeten.

Carlijn en ik woonden samen in een flat tijdens onze studie in Zwolle. Carlijn heeft haar eigen fysiotherapiepraktijk jaren geleden verkocht en heeft nu een drukke baan bij een landelijke onderwijsorganisatie. Ze reist het hele land af om cursussen te geven. Dat doet ze goed. Ze is gepassioneerd en staat stevig in haar schoenen. Dat straalt ze uit. Haar uiterlijk oogt robuust. Door haar overgewicht staat ze als een huis in het klaslokaal. Ze heeft kort haar en draagt een bril. Ik kan mij goed voorstellen dat haar studenten respect voor haar hebben.

Daarnaast zorgt ze met haar partner Rita voor een drietal pleegkinderen. Die kinderen zijn een ware uitdaging voor hen beiden. Hun biologische ouders waren verslaafd aan drugs en alcohol. Ondanks dat Carlijn en Rita hen met heel veel liefde en zorg opvoeden, veroorzaakt hun achtergrond heftige problemen. Hun oudste dochter beleeft momenteel een roerige puberteit. Door het volle leven van Carlijn zien wij elkaar nog maar zelden en dat vind ik jammer. Nadat ik mijn telefoon weer in mijn zak heb gestopt, vervolg ik mijn moeizame fietstocht naar de bibliotheek.

In tegenstelling tot Carlijn ben ik een lichtgewicht. Door mijn dagelijkse hardloopronde blijf ik slank. Voor anderen lijkt mijn dunne lichaam vaak aantrekkelijker dan het in werkelijkheid is, want in dit klimaat kost het mij extra moeite om niet van mijn fiets te worden geblazen.

Als ik de warme bibliotheek binnenkom, schud ik de rengdruppels van mijn jas. Het is niet druk. Dat had ik ook niet verwacht met dit weer. De boeken lachen mij toe vanuit de kasten die in keurige rijen staan opgesteld. Ik laat mij

graag door hen verleiden en loop naar de kast met reisverhalen. Ik denk niet graag terug aan mijn studententijd. Mijn herinneringen zijn niet fijn. Ze maken me treurig en ongemakkelijk. Ik wil leuke boeken uitzoeken over reizen naar zonnige oorden.